

10/30

Peněžní prostředky určené na výstavbu nové budovy Národní technické knihovny v Praze 6 – Dejvicích

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2010 pod číslem 10/30. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Pavel Hrnčíř.

Cílem kontroly bylo prověřit realizaci výstavby nové budovy Národní technické knihovny a zajištění jejího financování.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2006 až 2009, v případě věcných souvislostí též období předcházející a následné.

Kontrola byla prováděna v době od června do listopadu 2010.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“);
Národní technická knihovna (dále jen „NTK“).

Námítky proti kontrolnímu protokolu, které podalo MŠMT, byly vypořádány vedoucím skupiny kontrolujících rozhodnutím o námítkách. Odvolání proti rozhodnutí o námítkách nebylo podáno.

Kolegium NKÚ na svém III. zasedání, konaném dne 16. února 2011,

schválilo usnesením č. 6/III/2011

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

MŠMT je dle ustanovení § 7 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ústředním orgánem státní správy pro předškolní zařízení, školská zařízení, základní školy, střední školy a vysoké školy, pro vědní politiku, výzkum a vývoj, včetně mezinárodní spolupráce v této oblasti, pro vědecké hodnosti, pro státní péči o děti, mládež, tělesnou výchovu, sport, turistiku a sportovní reprezentaci státu. MŠMT je správcem programu 233 010 – *Rozvoj a obnova materiálně technické základny systému řízení MŠMT*, ze kterého byla financována akce *STK – Výstavba nové budovy NTK*, a odpovídá za hospodaření s peněžními prostředky programu. MŠMT stanoví finanční prostředky na akci, eviduje ji v informačním systému, posuzuje investiční záměr akce a její závěrečné vyhodnocení, včetně vypořádání finančních prostředků státního rozpočtu vynaložených na akci.

NTK – do 30. června 2009 Státní technická knihovna (dále jen „STK“) – je institucí zajišťující na národní úrovni informační infrastrukturu pro výzkum, vývoj, inovace a vzdělávání v oblasti techniky a aplikovaných přírodních věd, poskytuje veřejné knihovnické a informační služby výzkumným organizacím, vysokým školám, vyšším odborným školám a odborné veřejnosti.

Je příspěvkovou organizací řízenou MŠMT, účastníkem programu 233 010 a investorem výstavby nového objektu NTK.

Kontrolou přípravy NTK se částečně zabývaly dvě předchozí kontrolní akce NKÚ:

- Kontrolní akcí č. 03/32 – *Prostředky státního rozpočtu na činnost Státní technické knihovny*¹ bylo zjištěno, že zahájení výstavby nové budovy technické knihovny bylo neustále oddalováno a do ukončení kontroly nebyly zajištěny finanční prostředky na realizaci stavby. Tím nebyl plněn harmonogram výstavby stanovený usnesením vlády č. 699 ze dne 12. července 2000. MŠMT neschválilo a Ministerstvu financí nebyl předložen investiční záměr (dále jen „IZ“). Příprava výstavby byla v té době financována z programu 333 020 – *Reprodukce investičního majetku organizací řízených MŠMT*.
- Kontrolní akcí č. 06/29 – *Finanční prostředky státního rozpočtu vynaložené v rámci programu Rozvoj a obnova materiálně-technické základny systému řízení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy*² bylo ve vztahu k STK zejména zjištěno, že příprava výstavby nové budovy knihovny byla od začátku nekoncepční a nejasná, což dokládaly i časté změny investičních záměrů akce. Důsledkem bylo mj. zvyšování předpokládaných nákladů na realizaci stavby a oddalování termínů výstavby.

Kontrolní akce č. 10/30 byla proto zaměřena zejména na fázi realizace nového objektu NTK a jeho využití, tj. na období 2006–2009.

Pozn.: Všechny právní předpisy uváděné v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.
Ceny jsou v kontrolním závěru uvedeny včetně DPH, pokud není uvedeno jinak.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

1. Stanovení ekonomických a časových parametrů stavby

Vláda svým usnesením č. 699 ze dne 12. července 2000 schválila *Projekt výstavby Národní technické knihovny jako uzlu informační infrastruktury výzkumu a vývoje, vzdělávání a veřejných informačních služeb České republiky* s tím, že nový objekt NTK bude realizován v letech 2002–2005. Předpokládané celkové náklady stavby ve výši 1 499,970 mil. Kč byly stanoveny v cenové úrovni roku 2000. Důvodem výstavby bylo zejména nevyhovující umístění STK v najatých prostorách Národní knihovny ČR v Klementinu, kde Ministerstvo kultury připravovalo rekonstrukci.

MŠMT a STK v průběhu let 2002–2003 řešily způsob financování výstavby. MŠMT v roce 2003 uvedlo v materiálu pro poradou vedení dvě varianty řešení:

- financování prostřednictvím státního rozpočtu s dokončením v roce 2009 a s náklady 1 694,0 mil. Kč,
- financování formou dodavatelského úvěru bez státní záruky s dokončením v roce 2007 a s náklady 1 775,7 mil. Kč.

1 Kontrolní závěr z kontrolní akce č. 03/32 – *Prostředky státního rozpočtu na činnost Státní technické knihovny* byl zveřejněn v části 1/2004 *Věstníku NKÚ*.

2 Kontrolní závěr z kontrolní akce č. 06/29 – *Finanční prostředky státního rozpočtu vynaložené v rámci programu Rozvoj a obnova materiálně-technické základny systému řízení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy* byl zveřejněn v části 2/2007 *Věstníku NKÚ*.

MŠMT upřednostnilo variantu financování formou dodavatelského úvěru s odůvodněním nezajištěných finančních prostředků státního rozpočtu ve své kapitole a dokončením stavby v roce 2006.

Vláda dne 25. února 2004 přijala usnesení č. 169, ve kterém vzala na vědomí *Aktualizovaný harmonogram výstavby nové budovy Národní technické knihovny* (dále jen „aktualizovaný harmonogram výstavby“). MŠMT v tomto dokumentu uvedlo, že z důvodu urychlení výstavby bude vybrán strategický partner schopný stavbu dokončit do června 2006 s tím, že poskytne dlouhodobý dodavatelský úvěr, který bude splácen do roku 2010 ročními splátkami ve výši 300 mil. Kč. Dále konstatovalo, že Ministerstvo financí s ohledem na reformu veřejných financí nepředpokládá navýšení kapitoly MŠMT na akci stavby NTK. Podle předkládací zprávy k usnesení vlády činil odhad celkových nákladů stavby **1 592,000 mil. Kč**. V případě realizace stavby prostřednictvím strategického partnera by náklady vzrostly o dluhovou službu na celkovou částku **1 809,400 mil. Kč**.

Akce byla od roku 2004 financována z programu 233 010 – *Rozvoj a obnova materiálně-technické základny systému řízení MŠMT*. Dokumentace programu byla v dubnu 2004 projednána s Ministerstvem financí. Pro výstavbu nové budovy NTK byly stanoveny shodné finanční parametry jako v aktualizovaném harmonogramu výstavby. Jako jeden z rozhodujících parametrů byla uvedena cena za měrnou jednotku obestavěného prostoru, a to 10 025 Kč/m³ při financování dodavatelským úvěrem.

MŠMT dne 7. dubna 2004 schválilo IZ zpracovaný STK v únoru 2004 a stejného dne vydalo rozhodnutí o registraci akce *STK – Výstavba nové budovy NTK* v informačním systému programového financování s celkovými náklady 1 809,413 mil. Kč a plánovaným dokončením stavby v prosinci 2006. Ministerstvo financí toto rozhodnutí schválilo dne 20. dubna 2004.

2. Projektová dokumentace

Na základě výsledků obchodní veřejné soutěže (dále jen „OVS“) vyhlášené 28. dubna 2004 uzavřela STK v říjnu 2004 smlouvu o dílo (dále jen „SOD“) na zpracování projektové dokumentace (dále jen „PD“) s cenou díla ve výši 36,652 mil. Kč, která byla dvěma dodatky postupně navýšena na částku 43,978 mil. Kč. Po vypuštění výkonu autorského dozoru, technického dozoru investora a spolupráce při kolaudaci dodatkem č. 3 k SOD bylo zhotoviteli proplaceno **38,468 mil. Kč**.

Podkladem pro zpracování PD byl vítězný návrh urbanistického, architektonického a projektového řešení výstavby NTK veřejné architektonické soutěže uskutečněné v roce 2000, který předpokládal i výstavbu samostatného objektu garáží s cca 450 parkovacími stáními. Tento objekt však nebyl realizován, neboť podle podmínek územního rozhodnutí, které nabylo právní moci dne 21. února 2006, bylo parkování osobních automobilů situováno do podzemních podlaží vlastního objektu NTK s celkovým počtem 291 parkovacích stání.

V březnu 2006 byly dodatkem k IZ navýšeny základní projektované parametry stavby o pronajímatelné plochy, které se staly součástí objektu. Obestavěný prostor objektu se zvětšil ze 155 000 m³ na 172 258 m³, užitková plocha všech podlaží se zvýšila z 35 286 m² na 38 661 m². Naopak počet 2 000 čtenářských míst v objektu byl snížen na 1 286 míst. STK změny zdůvodnila přehodnocenými potřebami NTK a současnými trendy využívání pracovních a čtenářských míst. Pronajímatelné plochy měly tvořit doplňkovou funkci objektu. Celkové náklady zůstaly nezměněny. MŠMT tyto parametry schválilo a 29. června 2006 vydalo souhlas se zadáním realizace akce. Stavební povolení nabylo právní moci dne 24. června 2006.

3. Veřejná zakázka na výběr strategického partnera

Dne 28. dubna 2004 (3 dny před nabytím účinnosti zákona č. 40/2004 Sb.) vyhlásila STK dvoustupňovou OVS na plnění veřejné zakázky *Komplexní zajištění realizace výstavby Národní technické knihovny*. Předmětem plnění bylo zajištění investorsko-inženýrské činnosti, zajištění realizace výstavby budovy NTK a případné zajištění provozu budovy NTK při předpokládaném dlouhodobém splácení nabídkové ceny za splnění této veřejné zakázky. Splátky nabídkové ceny měly činit cca 300 mil. Kč ročně.

STK vyhlásila I. stupeň OVS na výběr strategického partnera současně s OVS na zpracovatele PD. Součástí zadávací dokumentace byl vítězný návrh architektonicko-urbanistické soutěže a IZ *Příprava a projektové práce pro budoucí výstavbu NTK*, zpracovaný v říjnu 2003. V tomto IZ byly uvedeny celkové předpokládané výdaje na přípravu a realizaci stavby ve výši 1 592,400 mil. Kč s tím, že celkové náklady stavby zvýšené o náklady za odklad splátek strategickému partnerovi budou činit 1 809,413 mil. Kč. Uchazeči prokazovali v tomto stupni schopnost stavbu financovat.

S ohledem na dobu odvolacího řízení uchazeče v I. stupni OVS, na stanovené termíny pro zpracování PD, včetně jejího projednání s veřejnoprávními orgány, a zpracování zadávací dokumentace proběhl II. stupeň OVS až v březnu 2006. Bylo tedy zřejmé, že termín dokončení stavby (tj. červen 2006) uvedený v aktualizovaném harmonogramu výstavby, který vzala vláda na vědomí svým usnesením č. 169 ze dne 25. února 2004, nebude dodržen, a nebude tedy splněna jedna z hlavních podmínek zvoleného způsobu realizace a financování stavby, tj. její urychlené dokončení do konce roku 2006.

II. stupně OVS se zúčastnilo pět uchazečů. Dokumentace pro zadání stavby byla zpracována na úrovni PD ke stavebnímu povolení, včetně výkazu výměr k ocenění. Prvky interiéru byly uvedeny pouze popisně, bez specifikace kvalitativních požadavků na výrobky. V zadávací dokumentaci nebyl uveden požadavek na vyčíslení ceny za odklad splátek za dokončené dílo (ceny peněz). Z nabídek uchazečů proto nebyla zřejmá výše nákladů spojených s poskytnutím dlouhodobého úvěru strategického partnera na financování realizace akce.

STK a MŠMT akceptovaly nabídku vítězného uchazeče s nejnižší cenovou nabídkou za komplexní dodávku předmětu díla ve výši 1 798 228 381 Kč bez DPH, resp. 2 139 891 773 Kč včetně DPH.

MŠMT vydalo 4. srpna 2006 rozhodnutí o účasti státního rozpočtu na financování akce s celkovými náklady přípravy a realizace stavby ve výši 2 209,783 mil. Kč a s termínem ukončení realizace akce v roce 2009. **Toto rozhodnutí však neodpovídalo podmínkám uvedeným v aktualizovaném harmonogramu výstavby. Celkové náklady stavby byly navýšeny o 400,383 mil. Kč a termín výstavby prodloužen o více než dva roky.** STK zvýšení ceny zdůvodňovala zejména změnou sazby DPH k 1. květnu 2004 z 5 % na 19 %, indexem cen stavebních prací, změnou umístění parkovacích míst z původně uvažovaného samostatného objektu garáží do suterénu budovy NTK a započítáním rezervy pro případná rizika zhotovitele v průběhu realizace stavby. Ministerstvo financí vydalo k tomuto rozhodnutí souhlasné stanovisko dne 24. srpna 2006.

4. Smlouva se strategickým partnerem a realizace stavby

V srpnu 2006 uzavřela STK s vybraným strategickým partnerem SOD na komplexní zajištění realizace výstavby NTK a jejího vybavení interiérem při současném zajištění dlouhodobého financování. Cena díla ve výši **2 139,892 mil. Kč** byla specifikována podle částí předmětu díla. Strategický partner nebyl povinen ve smyslu ustanovení SOD dokládat fakturaci stavební a technologické části stavby zjišťovacími protokoly prokazujícími skutečné množství prací

a dodávek na základě položkového rozpočtu. Tímto postupem se STK vzdala možnosti ověřit přiměřenost ceny dílčích provedených prací a specifikovat případné úspory v ceně díla. STK tento postup zdůvodnila tím, že se jednalo o „stavbu na klíč“. Pouze vybavení interiéru bylo uvedeno dle požadavku STK v položkovém členění.

Strategický partner zadal v souladu s ustanovením SOD provedení díla generálnímu zhotoviteli stavby. Postup generálního zhotovitele stavby dle SOD uzavřené se strategickým partnerem nebyl předmětem kontroly NKÚ.

Dodávku vybavení interiéru NTK zajišťovali subdodavatelé strategického partnera vybraní na základě výběrových řízení realizovaných za účasti STK. **STK požadovala u některých položek vybavení interiéru dodávku značkových výrobků ve vysoké cenové úrovni.** STK zdůvodnila svůj požadavek vyšší kvalitou a delší záruční dobou dodaných prvků (10 let). Výše nabídkové ceny za komplexní dodávku vybavení interiéru tento postup umožnila. Tak např. cena polyuretanové čtenářské židle činila 8 223 Kč/ks, cena kancelářské židle na kolečkách s područkami činila 34 862 Kč/ks. Cena čtenářského stolu se pohybovala od 31 956 Kč/ks za stůl pro 6 osob až do 449 288 Kč/ks za stůl pro 24 osob.

V průběhu realizace díla došlo k jeho změnám, při kterých STK uzavírala se strategickým partnerem dodatky. Změny se týkaly zejména zřízení pobočky Městské knihovny pro Prahu 6, aktualizace koncepce informačních technologií a informačního systému řízení technologického zařízení. **Cena díla vzrostla o 75,467 mil. Kč na částku 2 215,359 mil. Kč. MŠMT tento postup schválilo ve změnách rozhodnutí o účasti státního rozpočtu na financování akce.**

Kolaudační rozhodnutí pro stavbu nabylo právní moci v listopadu 2008. V rámci předávacího řízení byly zjištěny neodstranitelné vady díla. STK a strategický partner se dohodli na slevě z ceny díla v celkové výši 1 133 200 Kč, **kteřou STK nepožadovala zpět, ale použila ji k úhradě dodatečné dodávky od strategického partnera;** šlo např. o magnetické tabule, paravány, květináče, interiérové rostliny a propagační předměty. **Tyto dodávky nebyly přitom pro účel stavby nezbytné.**

5. Ostatní smluvní vztahy

Kromě SOD uzavřené se strategickým partnerem a se zpracovatelem PD uzavřela STK smluvní vztahy s dalšími poskytovateli prací a dodávek. Na základě těchto smluvních vztahů bylo v rámci realizace budovy NTK profinancováno **93,352 mil. Kč.** Z toho největší položku tvořily dodávky a služby informačních systémů NTK ve výši 86,061 mil. Kč. Dodávka počítačů nebyla součástí smlouvy se strategickým partnerem a STK požadavek na jejich dodávku uplatnila po provedení odborné analýzy.

6. Systém řízení přípravy a realizace stavby

MŠMT rozhodlo, že STK nebude vlastními pracovníky zajišťovat investorskou činnost ve všech fázích akce (tj. ve fázi přípravy, realizace a převzetí nového objektu knihovny), neboť nepovažovalo za ekonomické zřízovat vysoce odborný útvar po dobu realizace akce výstavby. Průběh realizace akce zajišťovaly externí firmy. Předmětem jejich činnosti byla zejména komplexní organizace veřejných zakázek, právní služby související s řízením akce a výkon technického dozoru investora. STK zaplatila za tyto služby v letech 2004 až 2010 celkem **21,482 mil. Kč.**

Ve fázi realizace výstavby zajišťoval investiční a inženýrské činnosti na základě SOD též strategický partner. Zabezpečoval např. doklady, podklady, stanoviska a rozhodnutí pro výstavbu NTK, činnosti související s organizací, koordinací a kontrolou průběhu realizace

výstavby. Dále zajišťoval koordinaci s technickým dozorem, subdodavateli, autorským dozorem projektanta i budoucími nájemci pronajímatelných prostor. Část ceny předmětu díla za investiční a inženýrské činnosti strategického partnera činila 239,190 mil. Kč.

Delegací těchto činností na strategického partnera MŠMT a STK nevytvořily optimální podmínky pro zajištění hospodárného a účelného vynakládání prostředků státního rozpočtu.

7. Celkové výdaje a výsledné ekonomické parametry stavby

MŠMT informovalo vládu ČR o zvýšení ceny akce a prodloužení termínu jejího dokončení až v listopadu 2007. V předkládací zprávě k *Informaci o postupu výstavby akce STK – Výstavba nové budovy NTK* však chybně uvedlo, že akce byla zaregistrována v roce 2004 s náklady ve výši 2 209,783 mil. Kč a termínem ukončení v lednu 2009. V rozhodnutí o registraci akce přitom byly uvedeny náklady 1 809,413 mil. Kč a jako termín dokončení akce prosinec 2006. Vláda k této informaci nepřijala žádné usnesení.

K finančnímu vypořádání akce se státním rozpočtem dojde až po ukončení splátek pohledávky za strategickým partnerem. Dle změny rozhodnutí o účasti státního rozpočtu na financování akce provede NTK závěrečné vyhodnocení akce až v roce 2014. Celkové výdaje ze státního rozpočtu v souvislosti s přípravou a realizací projektu výstavby nové budovy NTK od roku 2000 do roku 2013 mají činit **2 377,634 mil. Kč**, v členění jednotlivých položek:

- příprava stavby do konce roku 2003 ve výši 8,972 mil. Kč;
- projektová dokumentace ve výši 38,468 mil. Kč (viz část 2. tohoto kontrolního závěru);
- ostatní práce a dodávky 93,352 mil. Kč (viz část 5. tohoto kontrolního závěru);
- právní a poradenské služby 21,483 mil. Kč (viz část 6. tohoto kontrolního závěru);
- výdaje strategickému partnerovi ve výši 2 215,359 mil. Kč (viz část 4. tohoto kontrolního závěru).

Celková částka zahrnuje i pohledávku ve výši 1 129,117 mil. Kč, kterou strategický partner v únoru 2010 postoupil skupině bank a která je splatná do prosince 2013.

V březnu 2004 MŠMT stanovilo v dokumentaci programu 233 010 jako rozhodující ekonomický parametr cenu za měrnou jednotku obestavěného prostoru **8 626 Kč/m³** bez účasti strategického partnera a **10 025 Kč/m³** při účasti strategického partnera. V následných dokumentech MŠMT již ceny za měrnou jednotku neuvádělo. Podle celkových výdajů na přípravu a realizaci stavby pak parametr „cena za měrnou jednotku obestavěného prostoru budovy“ činí při účasti strategického partnera **13 803 Kč/m³**, tj. o cca 38 % více, než uvedlo MŠMT v dokumentaci programu.

8. Využití stavby

Podle usnesení vlády č. 699 z roku 2000 mělo být výstavbou nového objektu NTK dosaženo těchto cílů:

- vybudování centrálního uzlu informační infrastruktury výzkumu a vývoje, vzdělávání a veřejných informačních služeb, především pro oblast techniky a s technikou souvisejících aplikovaných přírodních a společenských věd;
- transformace stávající Státní technické knihovny a stávajících knihoven Vysoké školy chemicko-technologické (dále jen „VŠCHT“) a Českého vysokého učení technického v Praze (dále jen „ČVUT“) do vhodné právní formy instituce Národní technické knihovny;
- vytvoření nezbytných prostorových, provozních a technických podmínek realizace funkcí NTK.

Zatímco dva cíle byly splněny, transformace stávajících knihoven VŠCHT a ČVUT do vhodné právní formy NTK do doby ukončení kontroly NKÚ neproběhla. Proto tyto instituce užívají prostory na základě nájemního vztahu. Důsledkem je např. nedostatečná koordinace při nákupu knižního fondu a provoz tří počítačových knihovnických systémů místo jednoho.

Nová budova knihovny, která byla v září 2009 otevřena pro veřejnost, má tři podzemní podlaží a šest nadzemních podlaží. V podzemních podlažích jsou umístěny sklady knih, knihovnické zázemí a technologické zázemí objektu a dále 291 parkovacích stání. Provozní řešení vycházelo z koncepce klasické knihovny s převahou tištěných fondů nad elektronickou informační sítí. Knihy a časopisy jsou umístěny ve volném výběru ve čtyřech nadzemních podlažích. Jednotlivá podlaží NTK jsou ve veřejné části řešena jako „open space“, část dispozice tvoří zastřešená dvorana. V objektu jsou situovány počítačové učebny, týmové i individuální studovny, výstavní a konferenční sál, informační centrum a pronajimatelné prostory.

Celková plocha pronajatých prostor v budově NTK činí 12 358,5 m², tj. 39,2 % z celkové plochy všech podlaží, která dle dokumentace skutečného provedení stavby činí 31 500 m². Pronajaté prostory jsou využívány Městskou knihovnou Prahy 6, ČVUT, VŠCHT, prodejny a kavárnou. Podstatnou část pronajatých ploch tvoří prostory určené pro parkování v podzemních podlažích (8 768,3 m²). Nájemci se podílejí na celkových nákladech na provoz budovy (včetně zálohových plateb za dodávaná média) částkou cca 347,8 tis. Kč měsíčně. NTK hradila smluvní firmě, která provoz objektu zajišťuje, měsíčně průměrně 1 894 tis. Kč (podle nákladů od dubna do září 2010). Nájemci se podílejí 18 % na celkových provozních nákladech objektu.

V prvním roce provozu (od září 2009 do září 2010) byla návštěvnost objektu dle statistických údajů cca 286 000 osob, přitom investor předpokládal, že objekt bude využívat až 900 000 návštěvníků ročně.

III. Shrnutí a vyhodnocení

Důvodem výstavby nového objektu NTK bylo nevyhovující umístění STK v najatých prostorách Národní knihovny ČR v Klementinu.

MŠMT nemělo na realizaci NTK od samého počátku dostatek finančních prostředků ze státního rozpočtu. V roce 2004 vládě v aktualizovaném harmonogramu výstavby navrhlo zajištění výstavby za účasti strategického partnera, který bude akci spolufinancovat formou dodavatelského úvěru. MŠMT uvedlo, že úvěr bude splácet do konce roku 2010 ve výši 300 mil. Kč ročně. Jako přínos účasti strategického partnera MŠMT uvedlo jeho schopnost stavbu urychlit tak, že bude dokončena do června roku 2006. Předpokládané celkové náklady stavby činily 1 592,000 mil. Kč, s účastí strategického partnera měly být navýšeny o 217,4 mil. Kč na 1 809,400 mil. Kč. Vláda vzala tento postup na vědomí ve svém usnesení č. 169 ze dne 25. února 2004.

Uvedené podmínky však nebyly při realizaci dodrženy, a zvolený systém financování tedy svůj účel nesplnil, neboť:

- STK a MŠMT akceptovaly nabídkovou cenu strategického partnera ve výši 2 139,892 mil. Kč;
- celkové náklady stavby byly v průběhu její realizace navýšeny formou dodatků k SOD se strategickým partnerem a dalšími smluvními vztahy na celkovou částku 2 377,634 mil. Kč (včetně výdajů na přípravu akce od roku 2000);
- stavba byla dokončena až v roce 2008 oproti stanovenému termínu 2006;
- termín splácení byl prodloužen do konce roku 2013.

Důvody pro navýšení ceny byly změna sazby DPH v květnu 2004 a růst cen stavebních prací. Jako další důvody navýšení ceny uvedla STK především vybudování pronajímatelných prostor (knihovna pro Prahu 6, podzemní parkoviště pro 291 automobilů, prodejny a kavárny) a výdaje na dodávky a služby informačních technologií.

Na výši ceny měl vliv zvolený způsob řízení projektu prostřednictvím dodavatelů a vybavení interiéru neobvykle drahými značkovými výrobky, jejichž cena několikanásobně převyšovala obvyklé ceny. Negativní vliv na výši nákladů měla i skutečnost, že se STK vzdala možnosti ověřit oprávněnost cen dílčích provedených prací a dodávek, popřípadě specifikovat úspory, neboť podle SOD nebyl strategický partner povinen dokládat skutečně provedené množství prací a dodávek.

Předpokládané náklady stavby NTK byly značně překročeny, takže ekonomický parametr „cena za měrnou jednotku obestavěného prostoru“ dosáhl 13 803 Kč/m³. Kontrolní závěr z kontrolní akce NKÚ č. 07/22 – *Výstavba Justičního areálu v Brně*³ konstatoval celkovou nehospodárnost této investiční akce. Ekonomický parametr této stavby činil 10 216 Kč/m³, což je o 35 % méně než u stavby NTK.

Realizací výstavby NTK byly splněny dva cíle spočívající ve vytvoření nových prostor a vybudování centrálního uzlu infrastruktury především pro oblast techniky – tyto cíle byly stanoveny usnesením vlády č. 699 ze dne 12. července 2000. Další cíl, který spočíval v transformaci knihoven VŠCHT a ČVUT do vhodné právní formy NTK, která by zajistila koordinaci knihovnických služeb, nebyl do doby ukončení kontroly NKÚ splněn.

MŠMT neprovedlo porovnání výhodnosti zvoleného způsobu realizace a financování stavby formou splátek strategickému partnerovi oproti klasické veřejné zakázce, jak je povinné u projektů partnerství veřejného a soukromého sektoru (PPP). V průběhu realizace došlo ke zvýšení nákladů nejen z důvodu větších výdajů u strategického partnera, ale i z důvodu hrazení dalších dodávek a právních a poradenských služeb. Celkově se předpokládané náklady na realizaci stavby zvýšily o **785,634 mil. Kč**, avšak akce nebyla urychlena. Kontrolní akce prokázala nevhodnost a nevýhodnost MŠMT zvoleného způsobu financování výstavby.

3 Kontrolní závěr z kontrolní akce č. 07/22 – *Výstavba Justičního areálu v Brně* byl zveřejněn v částce 3/2008 *Věstníku NKÚ*.